

آدم آهنی و شاپرک

نویسنده: ویتاتو ژیلینسکای نوع نثر: ساده و روان

جذابترین: زیباترین، دوست‌داشتنی‌ترین

مرتبه: دفعه، بار

جالب: در خور توجه، قابل توجه، زیبا

خشن (صدای خشن): ناخوشایند

خرخر: صدایی ناصاف و آزاردهنده

اصلاً: به هیچ وجه، هرگز

خیره: نگاه کردن به چیزی به دقت و بدون

برداشتن چشم

به موقع: در زمان مناسب، به وقت

مودیانه: آزار دهنده، نیرنگ کار

جلب: به سوی خود کشیدن و جذب کردن

متأسفانه: بدبختانه، با تأسف و افسوس

ملاقات: دیدار کردن با کسی

انبوه: فراوان، بسیار

به سراغش آمدند: به جست‌وجوی او آمدند.

مطمئنم: اطمینان دارم، یقین دارم.

تحسین: آفرین گفتن، ستایش کردن

نجوا: آوا، صدای آرام، آهسته حرف زدن

غرّش: صدای بلند و ترسناک

مؤدبانه: همراه با ادب

بدجنس: بدذات، کسی که درون ناپاکی دارد.

التماس: درخواست همراه با اصرار

غرغر: صدایی که از کشیده شدن چیزی بر چیز

دیگر ایجاد می‌شود.

حاکم: آنچه (آن‌که) که همه چیز را تحت تأثیر

خود قرار دهد.

کنجکاو: جست‌وجوگر، دقیق

ملافه: پارچه پهن و نرم که به عنوان روانداز استفاده می‌کنند.

رایحه: بوی خوش

معنی واژه‌ها به ترتیب سطرها

معنی جمله‌های دشوار آدم آهنی و شاپرک

با برنامه خودش که از پیش طراحی شده بود.

معنی: با برنامه کامپیوتری که از قبل برایش نوشته بودند، کار می‌کرد.

خوب از آب در نیاید.

معنی: کنایه از خوب نتیجه ندهد.

بادی در گلو انداخت.

معنی: به کنایه مغرور شد. (با غرور و تکبر حرف می‌زد).

سکوت مرگ‌باری بر سالن نمایشگاه حاکم شد.

معنی: تمام سالن را سکوت مرگ‌باری فراگرفت.

جمعیت - جذاب‌ترین وسایل - مرتبه - طرفش - حرکات جالب - به دقت و با تعجب - سوالاتی - اصلاً - به فهرست

سؤال‌ها خیره می‌شدند - بعدی - نوبت عده‌ای - به موقع - مودیانه - بعضی اوقات - تروم - توجه - آدم آهنی می‌خواست

بگوید - از پیش طراحی شده - بلوط - متأسفانه - متشکرم - مدتی طولانی - غلط - تحسین - آن‌قدر از ملاقات - متوجه -

سراغش - انبوه - عصبانیت - مسخره - وضعیت - تشویق - مطمئنم - استراحت - صدای غرّش - مؤدبانه - بدجنس - پرت

کرد - با التماس - مراقب - بیلعد - صدای غرغرمانندی - ملافه - رایحه گل

املاي واژه‌های مهم

در این درس دو شخصیت داستانی ارزیابی شده است: ۱- آدم آهنی که نمادِ (نشانه) انسان‌های بی‌عاطفه است که نسبت به انسان‌های اطرافشان بی‌تفاوت هستند و وضعیت آن‌ها برایشان مهم نیست. ۲- شاپرک که نمادِ (نشانه) انسان‌های مهربان است که نسبت به انسان‌های دیگر مهربان هستند و زندگی دیگران برایشان مهم است.

نمایشگاه ← نماینده - نمایان - نمایش
 تعجب ← متعجب - عجب - عجایب (جمع عجیب)
 غلط ← اغلاط (جمع غلط) - مغلوط - مغلظه
 دیدار ← دیدن - دیده - بیننده
 درخشنده‌تر ← درخشش - درخشان - درخشیدن
 برنامه‌ریزی ← برنامه ریختن - برنامه ریزنده - برنامه ریز
 تشکر ← متشکر - شاکر - شکر
 صبر ← صابر - صبور - صابرين
 ناله ← نالیدن - نالان - نالنده
 شکسته ← شکستن - شکننده - شکستنی

تاریخ ادبیات

♦ ویتاتو، ژیلینسکای (۱۹۳۲ م)

خانم ویتاتو در ویلینوس پایتخت لیتوانی زندگی کرده است. آثار وی نه تنها در لیتوانی بلکه در روسیه و کشورهای دیگر علاقه‌مندان زیادی پیدا کرده است. حشرات کوچک، کرم‌ها و پروانه‌ها قهرمانان بسیاری از قصه‌های وی هستند. آدم‌آهنی و شاپرک برگرفته از کتاب «ملخ شجاع» است که مجموعه چهار داستان به نام‌های «ملخ شجاع، دانه برفی که آب نشد، کرم کنجکاو و آدم آهنی و شاپرک» است.

فعالیت‌های نوشتاری

- ۱- ترکیب‌های وصفی و اضافی را مشخص کنید.
- درخت بلوط - احساس خوب - افراد سرشناس - صدای بلند - مربای زردآلو - اسم من
- ۲- برای هر کلمه، یک هم‌خانواده بنویسید.
- مطمئن - سؤال - قصه - توجه
- ۳- در جمله‌های زیر، نهاد، مفعول و متمم را معین کنید.
- شناسنامه ما، عمر حقیقی ما را تعیین نمی‌کند.
- فرصت‌های خوب و عزیز می‌گذرند.
- دانش‌آموزان، شهید رجایی را دوست داشتند.
- آفتاب بر گل‌ها و سبزه‌ها می‌تابد.
- ۴- فعل‌های «ایستادند، می‌آید، پرسیدند، گفت» را به فعل آینده، تبدیل کنید.

پاسخ فعالیت‌های نوشتاری

۱- درخت بلوط، مربای زردآلو و اسم من ← ترکیب اضافی

احساس خوب، افراد سرشناس و صدای بلند ← ترکیب وصفی

۲- مطمئن ← اطمینان / سؤال ← مسایل / قصه ← قصص / توجه ← متوجه

۳- شناسنامه‌ما ← نهاد / عمر حقیقی ما ← مفعول / فرصت‌های خوب و عزیز ← نهاد / دانش‌آموزان ← نهاد

شهید رجایی ← مفعول / آفتاب ← نهاد / گل‌ها و سبزه‌ها ← متمم

۴- ایستادند ← خواهند ایستاد / می‌آید ← خواهد آمد / پرسیدند ← خواهند پرسید / گفت ← خواهد گفت